

Til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

26. november 2020

Kopenhagen Furs svar til høring over L 77 (aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink)

Dette høringssvar vedrører ovennævnte lovforslag, der er fremsat den 10. november 2020 af ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling. Lovforslaget giver anledning til stor bekymring hos Kopenhagen Fur. Bemærkningerne hertil er derfor mange. Det i høringssvaret anførte udgør ikke en udtømmende opregning af Kopenhagen Furs bemærkninger, idet alene det væsentligste er taget med.

1. Lovforslagets baggrund og bestemmelser

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er formålet med loven at hindre udbredelse af COVID-19 i mink af hensyn til folkesundheden, jf. bemærkningernes pkt. 1. Det fremgår samme sted, at lovforslaget ligger i forlængelse af den udvikling i smitten af mink, der har været siden juni 2020, hvor de første minkfarme i Nordjylland blev konstateret smittede med COVID-19. Den 1. oktober 2020 besluttede regeringen at nedslå alle smittede besætninger samt besætninger inden for en radius af 7,8 kilometer heraf (såkaldte "risikozoner"). De minkavlere, der blev berørt heraf, fik erstatning efter lov om hold af dyr § 56, stk. 1. På grundlag af en vurdering fra sundhedsmyndighederne besluttede regeringen den 4. november 2020, at alle mink i Danmark skulle slås ned, hvilket samme dag blev udmeldt som påbud til minkavlerne (uden der var hjemmel i lov om hold af dyr eller andetsteds hertil). Med nærværende lovforslag ønsker regeringen at indføre et forbud mod hold af mink i Danmark til og med den 31. december 2021, jf. lovforslagets § 1, stk. 1, og at skabe hjemmel til aflivning af mink i besætninger, hvor der ikke er konstateret smitte, og som ligger uden for risikozonerne.

2. Spørgsmålet om ekspropriation

Det nævnes ikke i lovforslaget, at det foreslåede forbud mod hold af mink til og med den 31. december 2021 og nedslagningen af samtlige mink i Danmark, jf. lovforslagets § 1, stk. 1, udgør ekspropriation efter grundlovens § 73, stk. 1, hvorefter minkavlerne har ret til "fuldstændig erstatning". Tværtimod antyder gennemgangen af § 73, stk. 1 i bemærkningerne, at der som udgangspunkt ikke er tale om ekspropriation (om end det anerkendes, at det kommer an på en konkret vurdering). Dette kan udledes af den i bemærkningerne foretagne redegørelse for de

KOPENHAGEN FUR

KOPENHAGEN FUR A.M.B.A. · LANGAGERVEJ 60 · 2600 GLOSTRUP · TLF 4326 1000 · FAX 4326 1126 · KOPENHAGENFUR.COM
CVR NR. DK15275413 · NORDEA BANK DANMARK A/S · KONTONR. 2100-0751141270 · SWIFT NDEADKXX

ERHVERVSPOLITISK OG JURIDISK AFDELING
· 2600 GLOSTRUP
TLF 4326 1000 · DP@KOPENHAGENFUR.COM

kriterier, der lægges vægt på ved afgørelsen af, om der er tale om ekspropriation, jf. således den udførlige beskrivelse af kriteriet vedrørende begrundelsen for det foretagne indgreb (det såkaldte *causa-kriterium*), hvor det anholdes, at det taler imod ekspropriation. Der henvises herved til en dom fra Højesteret (refereret i U 2000.1/2 H), men den angår et langt mindre vidtgående indgreb, idet der bl.a. ikke var tale om nedlukning af et erhverv. Endvidere er der i retslitteraturen bred enighed om, at *causa-kriteriet* er det mindst væsentlige, og nogle mener endda (med rette), at det slet ikke kan tillægges betydning, da begrundelsen for en ekspropriation selvsagt altid skal være saglig.

Derimod gøres næsten intet ud af dét kriterium, der ifølge den nugældende teori og retspraksis tillægges størst betydning, hvilket er kriteriet om "indgrebets intensitet". Dette drejer sig kort sagt om, hvor hårdt ekspropriationen rammer den eller de relevante personer eller virksomheder, hvilket afgøres ved en helhedsvurdering, jf. bl.a. J.P. Christensen m.fl., Dansk Statsret, (3. udgave, 2020), s. 352. Det er uden videre helt åbenbart for enhver, at der af flere grunde er tale om et *helt ekstraordinært intensivt indgreb*: For det første mister minkavlerne retten til at drive deres erhverv (indtil videre) frem til 31. december 2021. Det reelle forhold er imidlertid, at nedslagningen af samtlige mink i Danmark og dermed hele den danske avlsdyrbestand indebærer, at der er tale om *varig nedlæggelse* af minkerhvervet *de facto*. Indgrebet fratager således i det hele minkavlerne muligheden for at drive deres erhverv, hvilket gør sagen helt særlig og usammenlignelig med de øvrige sager, der findes i dansk ret. For det andet (og i forlængelse af det første) vil de fleste minkavlere lide overordentligt store tab som følge af indgrebet - herunder tab af de nedslagne minks værdi og det heraf følgende driftstab, tab af fremtidig indtægt, tab af værdi på driftsmateriel og inventar (mv.) samt bygninger. Endvidere påføres minkavlerne betydelige udgifter til oprydning, oprensning, nedrivning af bygninger mv., jf. nedenfor i afsnit 5.

I bemærkningerne til nærværende lovforslag nævnes det såkaldte tidskriterium (tidsfaktoren) endvidere ikke, hvilket er problematisk, da det er særdeles relevant for nærværende sag, hvor netop tidsfaktoren taler meget klart for ekspropriation. Det skyldes, at forbuddet mod at holde mink gennemføres meget pludseligt, hvorfor minkavlerne ikke har haft nogen som helst mulighed for at indrette sig herefter. Betydningen af tidskriteriet betones bl.a. af Bent Christensen, der i Dansk miljøret (bd. 1, 1978), s. 141, der anfører, at "et af kendetegnene for et nogenlunde velfungerende samfund [er], at de nødvendige ændringer ikke sker alt for brat, og at ingen gruppers vilkår ændres alt for voldsomt, alt for pludseligt." Dette er akkurat tilfældet her. Endelig skal nævnes, at flere andre kriterier taler for ekspropriation, idet forbuddet fx angår en *aktuel rettighed* i form af minkavlernes ret til at drive deres virksomhed (i modsætning til en fremtidig rettighed), ligesom det er *indgrebet i sig selv*, der gør, at minkavlerne rammes hårdt (ikke minkavlernes subjektive forhold). Sidstnævnte kriterium nævnes i øvrigt heller ikke i bemærkningerne, selvom betydningen af denne kausale betragtning allerede blev fremhævet af Henning Skovgaard i 1983 (Offentlige myndigheders erstatningsansvar (1983), s. 231f.).

Da ministeren tilsyneladende ikke anerkender, at forbuddet mod minkavl og nedslagningen af samtlige mink udgør ekspropriation, skal minkavlerne ifølge lovforslagets § 7, stk. 1 og bemærkningerne hertil som altovervejende udgangspunkt alene kompenseres efter lov om hold af

dyr § 56, stk. 1, der ikke giver ret til fuld erstatning. Dermed sikrer lovforslaget ikke, at minkavlerne opnår deres grundlovssikrede ret til fuld erstatning.

Det foreslås derfor, at det fastslås klart i lovforslaget, at det i § 1, stk. 1 nævnte forbud og nedslagningen af samtlige mink i Danmark udgør ekspropriation, og at enhver minkavler, der berøres heraf, har ret til fuld erstatning. Det bemærkes i øvrigt, at det allerede er tilkendegivet, at der, for så vidt angår nedslagning af usmittede besætninger inden for risikozonerne, er tale om et ekspropriativt indgreb eller et indgreb, der kan sidestilles hermed, jf. ministerens svar på spørgsmål nr. 34, 100 og 123, Miljø- og Fødevarerudvalget 2020-21, alm. del. Se også "Notat om L 77 og grundlovens § 73" af 18. november 2020, hvor det med henvisning til den "politiske aftale om mink" af 16. november 2020, anføres: "I nogle tilfælde, hvor en minkvirksomhed afvikles, kan sådanne foranstaltninger have karakter af ekspropriation efter grundlovens § 73. Uanset om det er tilfældet eller ej, er aftalepartierne enige om, at minkavlerne og de meget minkavlssafhængige følgeerhverv skal behandles, som om der er tale om ekspropriation. I forlængelse heraf er aftalepartierne enige om, at minkavlerne skal have fuldstændig erstatning. Erstatning ydes til virksomheder som følge af beslutninger gennemført af danske myndigheder." Det foreslås derfor, at det også fastsættes i lovforslaget eller bemærkningerne hertil, at der er adgang til fuld erstatning, uanset om de formelle betingelser herfor er opfyldt i ethvert tilfælde. Herved undgår man tillige, at minkavlere, der er i stort set samme situation, forskelsbehandles som følge af den juridisk/tekniske kvalifikation af indgrebet.

I forlængelse heraf bør det endvidere indføres i lovforslaget eller bemærkningerne, at de minkavlere, der fik slået deres besætninger ned som følge af den nævnte beslutning af 1. oktober (hvorefter alle smittede besætninger samt besætninger i risikozonerne skulle slås ned) har ret til fuld erstatning. Indgrebet i disse minkavleres virksomhed skal således ses i sammenhæng med det i nærværende lovforslag foreslåede forbud og nedslagningen af hele avlsdyrbestanden, hvorfor der også i forhold til disse minkavlere er tale om ekspropriation. Endvidere vil det uanset den nærmere juridiske kvalifikation af dette indgreb føre til en aldeles vilkårlig negativ forskelsbehandling af disse avlere, såfremt de ikke opnår fuld erstatning.

3. Minkavlernes ret til erstatning for de nedslagne mink

Lovforslagets § 7, stk. 1 indeholder en central bestemmelse om minkavlernes ret til erstatning og kompensation. Ifølge § 7, stk. 1, 1. pkt. skal der gives erstatning for nedslagning (aflivning) af mink. Erstatningen skal ifølge § 7, stk. 1, svare til "dyrenes værdi", ligesom der skal gives erstatning for det "driftstab", der følger af nedslagningen. Driftstabet udgør værdien af den produktion eller tilvækst, som de aflivede dyr kunne generere, hvis de ikke var blevet slået ned. Hvis dyrene er pelset – og således kan sælges til markedspris på auktionerne i 2021 - følger det af § 7, stk. 1, 2. pkt., at retten til erstatning for værdien heraf bortfalder. Af § 7, stk. 1, 3. pkt. fremgår, at bestemmelsen om erstatning i 1. pkt. ikke finder anvendelse på besætninger, der er pålagt restriktioner efter lov om hold af dyr og bekendtgørelse om COVID-19 hos pelsdyr.

Bestemmelsen i § 7, stk. 1 giver anledning til følgende bemærkninger: For det første er det selvsagt problematisk, at minkavlerne efter bestemmelsens 1. pkt. alene får ret til erstatning for værdien af

de nedslagne mink og det heraf følgende driftstab, da det er velkendt, at minkavlerne lider mange andre former for tab end de nævnte, jf. nærmere om de øvrige tab i afsnit 5. Allerede af denne grund lægger lovforslaget ikke op til, at minkavlerne skal have fuld erstatning. For det andet følger det af bemærkningerne, at erstatningen for de nedslagne minks værdi samt driftstabet som udgangspunkt skal fastsættes efter lov om hold af dyr § 56, stk. 1, som ikke giver adgang til fuld erstatning. Fastsættes erstatningen efter § 56, stk. 1, vil minkavlere med smittede dyr og ikke-smittede dyr i risikozonerne således ikke få en erstatning, der svarer til auktionsprisen for skind i 2021, ligesom der ikke ydes fuld erstatning for driftstab. Dette er selvsagt problematisk, da de minkavlere, der ville få ret til erstatning efter § 7, stk. 1, 1. pkt., dermed *ikke* får fuld erstatning, selv om de er berettiget hertil, jf. grundlovens § 73, stk. 1.

Det gælder, som nævnt ovenfor, uanset om der er tale om raske eller smittede mink, da regeringens beslutning den 4. november 2020 om at nedlægge minkproduktionen rammer alle danske minkavlere. § 7, stk. 1, 3. pkt. medfører tilsyneladende, at minkavlere, der har fået slået deres besætninger ned som følge af beslutningen af 1. oktober 2020 (minkavlere med smittede besætninger og besætninger inden for risikozonerne), slet ikke er omfattet af lovforslaget, men ikke desto mindre har de som nævnt også ret til fuld erstatning efter grundlovens § 73, stk. 1. Som nævnt medfører § 7, stk. 1, 2. pkt., at der ikke gives erstatning for værdien af dyr, der kan pelses og sælges på auktionerne i 2021, men bestemmelsen tager ikke højde for, at der også skal ydes erstatning for avlsdyrværdien.

Det foreslås, at lovforslagets § 7, stk. 1, 1. pkt. ændres, således at samtlige minkavlere, der er berørt af regeringens beslutninger om nedslagning af alle mink i Danmark, omfattes af loven. Det indstilles endvidere, at det fastslås klart, at disse avlere har ret til fuld erstatning for såvel dyrenes værdi som driftstabet, der følger heraf. Gøres dette, vil minkavlerne ikke skulle indtale deres krav på fuld erstatning efter grundlovens § 73, stk. 1, hvilket vil være tidskrævende og omkostningstungt for avlerne - i særdeleshed hvis kravene skal indtales ved domstolene og i sidste ende ved Højesteret. Dette er hverken i avlernes eller myndighedernes interesse.

4. Minkavlernes ret til erstatning i øvrigt

4.1. Fuld erstatning omfatter mere end erstatning for de nedslagne mink og det heraf følgende driftstab

Som nævnt udgør det i lovforslagets § 1, stk. 1 omtalte forbud mod hold af mink et indgreb i minkavlernes virksomhed, der er beskyttet af grundlovens § 73, stk. 1. Da samtlige minkavlere i Danmark berøres af dette forbud, har de alle ret til fuld erstatning. Retten til fuld erstatning omfatter som udgangspunkt ethvert tab, der er en følge af forbuddet, og lovgivningsmagten kan ikke foretage begrænsninger heri. Dette ville være grundlovsstridigt, hvorfor det er overraskende, at der i lovforslaget lægges op til, at der alene skal gives erstatning for en meget beskeden del af minkavlernes samlede tab (altså for nedslagningen af minkene og de deraf følgende driftstab). Som følge af nedslagningen af hele avlsdyrbestanden i Danmark mister avlerne *de facto* deres virksomhed for bestandig. Minkavlerne har derfor ret til fuld erstatning for tabet af deres virksomhed.

Det foreslås, at det indskrives i lovforslaget, at minkavlerne har ret til fuld erstatning for ethvert tab, der følger af forbuddet og tabet af deres virksomhed. Det fremgår allerede af lovforslagets § 7, stk. 2, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætter regler om erstatning eller kompensation som følge af forbuddet, men denne brede bemyndigelse til ministeren giver ikke minkavlerne hverken klarhed over deres retstilstand eller sikkerhed for, at de regler om erstatning, som ministeren måtte fastsætte, dækker deres tab fuldt ud. Denne bekymring forstærkes yderligere af, at det af de specielle bemærkninger til § 7, stk. 2 fremgår, at fuld erstatning formentlig bliver undtagelsen snarere end hovedreglen. Således anføres det, at det "ikke kan udelukkes, at den foreslåede ordning vil kunne udgøre et ekspropriativt indgreb over for konkrete erhvervsdrivende (...)", der i så fald har ret til fuld erstatning. Denne formulering kan vanskeligt forstås anderledes, end at fuld erstatning anses for at være en undtagelse. Det er bemærkelsesværdigt og dybt bekymrende, at ministeren tilsyneladende opererer med en hovedregel om, at minkavlerne ikke skal have fuld erstatning, når forbuddet og nedslagningen af alle mink (og dermed hele avlsdyrbestanden) medfører, at avlerne mister deres virksomhed. Dette gælder i øvrigt, uanset om der er tale om ekspropriation i grundlovens forstand, da faktum er, at hele minkerhvervet er lukket ned. Derfor foreslås det, at det indføres i lovforslaget, at minkavlerne i alle tilfælde har ret til fuld erstatning for ethvert tab, der følger af forbuddet mod hold af mink og tabet af deres virksomhed. Endvidere bør det indføres i lovforslaget, at minkavlerne bl.a. har ret til erstatning for i hvert fald de nedenstående erstatningsposter.

4.2. Erstatning for fremtidigt indtægtstab

Det foreslås, at det indsættes i lovforslaget, at minkavlerne har ret til fuld erstatning for den fremtidige nettoindtægt, de ville have oppebåret, såfremt nedslagningen af mink ikke var sket og forbuddet mod minkavl ikke var blevet indført. Ved beregningen heraf har Højesteret fastslået, at den såkaldte *faktor 10-model* skal anvendes. Dermed skal der foretages en konkret vurdering af den enkelte minkavlens *nettoindtægt per år*, som ganges med 10. Den ledende dom er U 2008.1434 H. Se også Højesterets dom i U 2002.763, hvor retten udtrykkeligt sagde, at kapitaliseringsfaktoren for en løbende ydelse over en ukendt periode som udgangspunkt bør være 10.

4.3. Erstatning for tab af værdi på driftsmateriel, inventar mv.

Forbuddet mod hold af mink og nedslagningen af samtlige mink udgør som nævnt et ekspropriativt indgreb i *minkavlernes virksomhed*, men da indgrebet gør driftsmateriel og inventar mv. nærmest værdiløst, er der reelt også tale om ekspropriation heraf. Under alle omstændigheder vil tabet af værdien på driftsmateriel og inventar mv. utvivlsomt skulle erstattes som et følgetab af indgrebet i virksomheden, hvorfor der allerede af den grund kan kræves fuld erstatning herfor efter grundlovens § 73, stk. 1. Der skal i hvert tilfælde foretages en konkret vurdering af, hvor stort værditabet er på den enkelte avlers driftsmateriel, inventar mv. Ved værdiansættelsen skal der som minimum tages udgangspunkt i værdien heraf før indgrebet.

Det foreslås, at det fastslås i lovforslaget, at minkavlerne har ret til fuld erstatning for tab på driftsmateriel, inventar mv., og at de grundlæggende retningslinjer for beregningen af sådan erstatning indføres i bemærkningerne hertil.

4.4. Erstatning for tab af værdi af bygninger benyttet i virksomheden

Forbuddet mod hold af mink og nedslagningen af samtlige mink udgør som nævnt et ekspropriativt indgreb i *minkavlernes virksomhed*, men da indgrebet gør de bygninger, der anvendes i minkavlernes virksomheder, nærmest værdiløse, er der reelt også tale om ekspropriation heraf. Under alle omstændigheder vil tabet af værdien på disse bygninger utvivlsomt skulle erstattes som følgetab af indgrebet i virksomheden, hvorfor der allerede af den grund kan kræves fuld erstatning herfor efter grundlovens § 73, stk. 1. Der skal i hvert tilfælde foretages en konkret vurdering af, hvor stort værditabet er på den enkelte avlers bygninger. Ved værdiansættelsen skal der som minimum tages udgangspunkt i værdien heraf før indgrebet.

Det foreslås, at det fastslås i lovforslaget, at minkavlerne har ret til fuld erstatning for tab på bygningerne, og at de grundlæggende retningslinjer for beregningen af sådan erstatning indføres i bemærkningerne hertil.

4.5. Erstatning for udgifter til oprydning mv.

Forbuddet mod hold af mink og nedslagningen af samtlige mink har medført betydelige udgifter for de fleste minkavlere til bl.a. oprydning, oprensning af grunde, nedrivning og bortskaffelse af bygninger mv. Det foreslås, at det indføres i lovforslaget, at minkavlerne har ret til erstatning for enhver udgift til oprydning mv., der er forbundet med forbuddet og tabet af deres virksomhed.

4.6. Kompensation for retsstridigt indgreb

Eftersom en del minkavlere har ladet deres dyr aflive og dermed effektivt afviklet grundlaget for deres virksomhed på et *uhjemlet og ulovligt grundlag*, hvilket udgør en krænkelse af ejendomsrettens beskyttelse i henhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, har disse avlere efter fast praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol krav på en rimelig kompensation for den ikke-økonomiske skade, herunder den psykiske belastning, selve retskrænkelsen har afstedkommet, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 13 og 41 og princippet i erstatningsansvarslovens § 26.

5. Særligt om ”tempobonus”

Det fremgår af lovforslagets § 3, stk. 1 at minkavlerne under visse betingelser har ret til udbetaling af en ”tempobonus” på 20 kr. per mink, ligesom der efter § 3, stk. 2 kan opnås ret til yderligere 10 kr. per mink. Det foreslås, at det gøres klart, at tempobonusserne i sagens natur ikke udgør en del af den *erstatning*, minkavlerne har ret til, da der alene er tale om et *vederlag* for den overarbejdsindsats, minkavlerne udførte for myndighederne for at realisere regeringens krav om den helt ekstraordinært hurtige aflivning. Det bemærkes i den forbindelse, at arbejdet med at aflive minkene har været særdeles omfattende og meromkostningskrævende, hvorfor det ikke står i misforhold til det udbetalte vederlag (tempobonusserne) herfor.

6. Taksationen

Lovforslagets § 7, stk. 3, har følgende ordlyd: "Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan fastsætte regler om behandlingen af sager omfattet af stk. 1 og 2. Ministeren kan herunder fastsætte regler om oprettelse af myndigheder, der skal behandle sagerne, og efter forhandling med transportministeren fastsætte regler om, at sagerne *helt* eller *delvis* skal behandles efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom." I bemærkningerne til § 7, stk. 3 anføres følgende: "Der vil i medfør af den foreslåede bestemmelse eksempelvis kunne oprettes særlige kommissioner, som skal behandle sagerne efter stk. 1 og 2, herunder regler om, hvordan kommissionerne skal nedsættes, og hvilke regler der skal gælde for sagernes behandling i kommissionerne."

Kopenhagen Fur er enige i, at der bør oprettes særlige "minktaksationskommissioner", så det sikres, at minkavlernes sager behandles så hurtigt og effektivt som muligt. Kopenhagen Fur har dog følgende bemærkninger hertil: For det første vil forslaget i sin nuværende form give ministeren en *meget bred* bemyndigelse til at fastlægge regler for kommissionernes sammensætning og fremgangsmåde i en bekendtgørelse. Derfor skal der skabes mere klarhed og forudsigelighed herom, hvilket bør gøres ved, at der udstikkes mere specifikke retningslinjer herom i selve loven og/eller bemærkningerne, således at det klart fremgår, hvilke særlige regler for taksationen af mink, der er nødvendige, jf. nedenfor. For det andet er det væsentligt, at minktaksationskommissionerne besidder den rette faglighed. Det bør derfor i loven eller bemærkningerne fremgå, at minktaksationskommissionen skal bestå af 5 personer, hvoraf formanden skal have juridisk kandidateksamen eller tilsvarende kvalifikationer. Der bør indsættes to personer med særligt branchekendskab, der udpeges af branchen, mens de øvrige to medlemmer udpeges af ministeren. Kommissionernes funktionelle uafhængighed, herunder navnlig fra regeringen, bør desuden sikres i loven. For det tredje skal det gøres klart, at minktaksationskommissionerne kan tage stilling til alle relevante erstatningsspørgsmål uafhængigt af, om der i den konkrete sag er tale om ekspropriation i traditionel juridisk forstand.

For det fjerde fremgår det ikke klart af lovforslaget, om minktaksationskommissionens kendelser skal kunne indbringes for en overtaksationskommission (og om en sådan i givet fald skal have samme sammensætning som minktaksationskommissionen) i overensstemmelse med ekspropriationsprocesloven, eller om der skal være mulighed for direkte indbringelse for domstolene. Kopenhagen Fur foreslår, at minktaksationskommissionernes kendelser skal kunne indbringes direkte for domstolene. For det femte skal det gøres klart, at minkavlerne har ret til *fuld prøvelse* af taksationskommissionens kendelser ved domstolene, idet prøvelsen fx også skal omfatte de sagkyndige vurderinger/skøn, der er foretaget af de sagkyndige medlemmer, som foreslås indsat i kommissionerne.

7. Delekspropriation eller totalekspropriation

Minkavlerne skal af flere grunde have ret til at kræve totalekspropriation, således at ekspropriationen kommer til at omfatte hele minkavlernes ejendom, herunder fx deres jord. Lovforslaget tager ikke stilling til, om minkavlerne skal have en sådan ret. Der findes en

bestemmelse herom i ekspropriationsproceslovens § 16, men det er tvivlsomt, om den finder anvendelse for nærværende, da der skal være tale om en væsentlig forringelse af værdien af den del af ejendommen, der ikke eksproprieres. Det er ikke givet, at denne betingelse er opfyldt, men mindst lige så væsentlige hensyn som efter § 16 taler for, at minkavlerne gives mulighed for totalekspropriation. Først og fremmest vil der selvsagt være en værdiforringelse af den del af minkavlernes ejendom, der ikke eksproprieres. Derudover er det væsentligt at være opmærksom på, at minkavlernes mulighed for drive deres erhverv fjernes *de facto*. Derved har man altså fjernet selve forudsætningen for mange af minkavlernes ejerskab til ejendommene. Ejendommene vil regeringen fx kunne anvende i forbindelse med ambitionerne om at forøge arealer med miljø- og naturvenlig drift til gavn for klima og biodiversitet mv.

8. Særligt om erstatning til København Fur og følgeerhvervene

I lovforslaget tages der ikke stilling til, hvilken erstatning der skal tilkomme København Fur og de minkavlsafhængige følgeerhverv, herunder fx foderstoffabrikker og pelsierier. Dermed er der slet ikke taget stilling til, hvilken erstatning de skal have, selvom der er enighed om, at både København Fur og følgeerhvervene skal have fuld erstatning. Det fremgår endda udtrykkeligt af den nævnte "politiske aftale om mink" af 16. november 2020, at følgeerhvervene skal behandles efter reglerne om ekspropriation og dermed have ret til fuld erstatning. Det foreslås, at det fastslås i lovforslaget, at København Fur og følgeerhvervene har ret til fuld erstatning som følge af tabet af deres virksomheder.

Med venlig hilsen

København Fur / Danske Minkavlere

Sander Jacobsen